

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Hirdetések árszabály szerint.

A szabadság ünnepe.

Hatvanszor keringte be földünk napkörüli pályáját a mindenségben, amióta a nevezetes március 15-ének hajnala ránk virradt. Vele járta be a mindenséget milliók lelkesedése, öröme, fájdalma. Ki tudja, a vér, mely kiömlött, a könny, amennyi elhullott, nem esett-e más bolygókra harmatként; a lelkesedés zaja a mindenségben rohanó földünkről nem csapott-e át más bolygókra enyhe, a lelkeket, a sziveket üdítő márciusi fuvalomként? Hiszen a mi lelkünk sejtelméi, lelkünk vágyainak megmagyarázhatatlan támadása, a csodás érzés, mely a csillagokkal behintett égbolt alatt érthetetlenül fakad szívünkben, a tudás csirája, melyet fűszál zöldülése, a csillaghullása, a nap elsötétülése egyaránt kicsal agyunkban, egységet hirdet, s ezen egységnek hatalmas ereje talán el-elkapja a sóhaj, a mosolyt, a könnyet, a vért bolygóról-bolygóra, hogy hirdetője legyen a szellem, az erkölcsi mindenség örök, megbonthatatlan, tehát igaz egységének.

Mért nem lehetne ez így? De nem! Nem lehetségről kell beszélnünk az igazság előtt. Március idusának erőt ezen igazság ad. Nélküle nem támad agyban a szabadság, egyenlőség, testvériség szava; szívben nem él ezen erkölcsi háromság csodás érzése. A végtelen, az örök erkölcsi egység, melynek forrása a végtelen szellemi erő, az Isten, uralkodik a mindenség fölött, tölt el mindent, s megértése a boldogság.

Es mégis! Hatvanszor keringte be földünk a mindenséget; hullhatott rá utjában más bolygókról megszámlálhatatlan milliárdnyi termékenyítő könye más bolygónak, átszaphatott hozzánk más bolygóról a lelkek érzésének varázslatos szellője és mégis, milliók tömege kergeti lidérclángként a boldogságot az egység magasztos sejtelmének, tudásának közepette is. A hozsannák, melyeket a szabadság ünnepén zengünk, még sem a hálaadás hozsannái.

Nem azok, nem pedig azért, mert az erkölcsi egyenlőségnek igazságait a tagadásnak velünk rohanó szelleme lealacsonyította az anyagiság egyenlőségévé; s mert az anyagi tudás, másrészt az anyagvilágnak rendjéből a társadalmi szervezetekbe oltotta a zsarnokság elvét. Egyenlő az anyag, hir-

deti amaz s a szabadsággal megtagadtatja a testvériséget, a szeretetet, hogy oka legyen a társadalom elemeit egymás ellen uszítani: egyenlők vagyunk, hirdeti emez, s elismerve az élet jogát, e jogot az anyag törvényének rendje szerint mérlegeli csupán, szeretet nélkül.

Es így a mindenségben keresztül berohant hatvan év nem más, mint az emberi küzdelmek tragédiájának megismétlődése. Ne tagadjuk.

De hát nem változtathatunk ezen? Talán meg kell nyugodnunk abban, hogy a mindenség szféráin átrohanó földünkről olvassák más bolygók a dantei feliratot: hagyjatok föl minden reménnyel, ti, akikben a kárhozatot ragadja magával e bolygó?

Nem kell megnyugodnunk; de lázongnunk is bűn. Kétségbe nem kell esnünk a teendők fölött, de elbizakodnunk sem szabad. A kötelességeink egyszerűek, ha nem is teljesíthetők az önmegtágadás fáradtsága nélkül.

Meg kell tanulnunk élni az erkölcsi szabadság, egyenlőség és testvériség Krisztusi tanainak értelmében. Meg kell tanulnunk élni, amire az emberiséget csak egyetlen lény, csak Krisztus tanította. Meg kell tanulnunk élni, hogy önmagunkban másokat és másokban önmagunkat szeressük. Ez az erkölcsi szabadság, testvériség és egyenlőség nyitja: annak a glorifikációja, aki elmondhatta magáról, hogy ő az út, az igazság és az élet.

Nem az élet jogának követelése a bölcsék köve, a boldogság megvalósulása, hanem az élnitűdés. Es hasztalanul tagadnánk: az emberiség óriásai sohasem tanítottak élni, hanem csak az életet követelni. Igaz, ez adta meg nagyságukat, de ez volt mindig is utvesztője az emberiségnek, melyben sohasem akadt az egyenlőségre, a szabadságra, a testvériségre, mert nem volt kezében a vezető fonál, a szeretet. Igaz, az élet jogának követelése hangoztatta ezen erkölcsi háromságot, de a szeretet nélküli jog dicsőítése volt mindig is elhomályosítója e jog örök központjának, a végtelen szellemnek, az Istennek. Ez volt az, ami a földi nagyságokat a mindenség trónjára ültette, lerántva onnan a végtelen szellemet. És ki merte volna hangoztatni, hogy az egyenlőség, a jog örve alatt a visszavonást ültették az emberi egység Istenének méltóságára!

Es mindez megváltozik, ha elismeritek, hogy e trón Krisztusé, aki az embereket élni tanította. Ő tanította meg élni a népeket, s a népek boldogultak benne és általa. Helyezték őt a szabadság ünnepén végtelen magasságba a szabadság emberi hősei fölé és boldogok lesznek a népek, a nemzetek és egyedek a szeretet egységében, a mindenség ezen erkölcsi egységében a szabadság, egyenlőség és testvériség jellegével.

Dugovich Imre.

A zentai munkáslakások.

Minthogy Szabadkán is fáradhatatlanul folynak a munkáslakások felépítését célzó munkálatok, közöljük a zentai képviselőtestületnek a Zentán építendő munkáslakásokra vonatkozó határozatát. Ez a következő:

A város az építendő házak költségeire és a telkek árára is 50 éves törlesztéses kölcsön felvételét határozta el. A kölcsönösszegeből a város levonja a városi telkek vételára fejében megillető részt, a házak felépítése pedig 50 házankint nyilvános árlejtésen biztosíttatik.

Tekintettel arra, hogy a miniszteri kiküldött észrevételezése szerint a szoba méretei 4,5-4,5 méterről 5-5 méterre bővítendő, utasítatik a városi mérnök, hogy ezen változtatás figyelembe vételével az egységes házterveket és költségvetést szintén haladéktalanul elkészítvén, jóváhagyás végett terjessze be.

Tekintettel továbbá arra, hogy a házhelyekre jelentkezettek közül a telkek kiosztásáig egyesek körülményei akként változhatnak, hogy egyik másik a telkek igénybe vételétől eláll, ezeknél fogva az összes jelentkezettek vagyoni és családi körülményei figyelembe vételével — bírálat alá vétetvén a 445 házhely számára való tekintet nélkül sorrendben, névszerint állapítsák meg azon egyének névjegyzéke, akiknek a megállapítandó sorrend szerint a házhelyek kiosztandók lesznek, a kiosztással pedig a telkek számának sorshúzás utján való kijelölése mellett a közgyűlés által kiegészített állandó gazdasági bizottság bizatik meg, amely sorshúzás azon esetben is folytatandó lesz, ha időközben egyik-másik munkás a neki megszavazott házhelyről lemondana, a sorshúzás, illetve telkek kiosztás pedig sürgősen megejtetvén, az érdekelt munkások arról a sorshúzás után haladéktalanul értesítsenek mihez-tartás végett.

A szükséges kölcsön felvétele iránti lépések sürgős megtételével a városi tanács bizatik meg.

Allapítsák meg pontosan azon összeg, ami a telkek egyenkinti és összes vételára, továbbá a mi az épületek egyenkinti és összes építési összege, hogy a felveendő kölcsön összege is megállapítható legyen. Az ezen ügyben kiküldött bizottság véglegesen tegyen javaslatot azok személyére nézve, hogy kiknek adassék munkáslak részére telkek. Ezek idéztessenek be, hogy a bizottság személyesen győződjék meg arról,

hogy kik azok, kik csakugyan érdemesek arra, hogy telket kapjanak.

Utassítatik a városi tanács, hogy 50 évre kérje az állami támogatást. a város pedig a munkásokkal külön akkép szerződjék, hogy a munkásoknak módjukban lehesen rövidebb idő alatt is visszafizetendő kölcsönre magát kötelezni.

Allapítsa meg a számvevőség úgy a 25, mint az 50 év alatt a munkások által visszafizetendő összeg évi tőke és kamat visszafizetési részleteit. A munkások kötelezettek a kiosztás után azonnal előre fizetendő félévi részlet megfizetésére.

Tekintettel végre arra, hogy a kiosztandó munkástelkek utcái és szükséges terei tetemes földterületet tesznek ki, felkérik a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi minisztérium, miszerint az utcákul és szükséges közterekül kihasított földterületért, melyért a város a munkásoktól mit sem követel — holdanként a városnak 2400 korona kártalanítást engedélyezni kegyeskedjék, mely kártérítés munkások alapjaként fog kezelteni és esetleg újabb munkások építésére, vagy a most építeni határozott munkásokból a várost érhető károsodások fedezésére fog fordíttatni és elhasználtatni.

Ismét bankpanama Palánkán.

— Saját tudósítónktól. —

E címen ír a „Bácskai Hirlap“ a palánkai pénzügyintézetek egyik könyvelőjének öngyilkosságáról.

Egy szuszra akkora förtelmes hazugságokat elmondani — mint ez az újság teszi, — Népszavának is híre válnék.

Már maga a cím is hazugság. Eddig legalább még nem bukott a bank és panamát sem konstataáltak. De azért a B. H. harsog és trombitál, mintha Jerichó előtt állna.

Halljuk csak. Mi is történik Palánkán?

„A palánkai szerencsétlen néppárti svábok siratják 200.000 koronájukat. Megrendítő hír!“

„Néhány héttel ezelőtt az ujalánkai szövetkezettől több mint 1000.000 koronát sikkasztottak a jámbor földművelők pénzéből.“ A kötni való gazemberek!

Ki csinálta e siralmas bajt? A néppárt. „A néppárti és ker. szocialista bankdirektorok.“ Fekete, gyűlöletes fajzat. Kerékbe kell törni őket. A népet szipolyozzák a „néppárti takarékbank“. A palánkai „néppárti képviselő, Dr. Adamovich István is ennek a banknak segítségével buktatta meg a függetlenségi jelöltet.“ S most ezek a feketék „uralják a pénzpiacot“ és még „a község is nagy összegeket helyezett el ebben a pénzügyintézetben.“

Igy tudja ezt a Bácskai Hirlap.

No hát, ilyent még nem pipált a világ.

Ha az a jeles palánkai tudósító olvassa ezt a neveléses förmédvényt a néppárt ellen, legalább némileg jóváteszi arcátlanosságát avval, hogy önmaga előtt elpirul. Vagy ha arcátlanúsága nem, legalább butaságának felfedezése kergeti fejébe — arca nincs — a vért.

A B. H.-hoz is szólhatnánk. Vegye csak észre — neki tán több esze van, mint higvelejtő tudósítójának, — vegye csak észre, hogy a 200.000 korona sikkasztást először mint tényt állítja; később már csak „hír szerint“ akkora a sikkasztás. Vajjon hisze valaki még a B. H.-nak, ha ugyanebben a tudósításban azt is olvassa, hogy „a vizsgálatról kevés adatot hoztak eddig napvilágra.“ A kaméleon színeit játsza a B. H., nem tud biztosan semmit, császáral az atyafi.

Igen, császáral a fráter. Mert nemcsak a sikkasztást fogja rá idő előtt az intézetre, hanem egyenesen a néppártira keni az ódiomot, a melynek pedig semmi köze az intézethez. Mert sem néppárti, sem ker. szocialista, hanem „Földművelésügyi Előlegezési Egylete“ a pénzügyintézet. Annyira nem néppárti, hogy még az igazgatósági tagok sem mind azok. Sőt a B. H. tudósítója önmaga szorul tudósításra. Mondja meg tehát ennek a B. H., hogy nyissa meg szűk esztét és tudja meg azt, hogy az öngyilkos könyvelő Märzlufit Mátyás sem volt se néppárti, se ker. socia-

lista — soha. És még azt is vegye tudomásul a kitünő tudósítóknak bővelkedő bócher, hogy az, a ki „Ujalánkán sikkasztott“, szintén a maguk fajzatja volt gondolkodására nézve, nem pedig néppárti...

S mindezekből mi következik. A B. H. gyenge tudósítóira való tekintettel megmondjuk. Az következik, hogy a B. H. hazudott, mert így Dr. Adamovich István néppárti képviselő sem győzhetett a palánkai pénzügyintézet segítségével.

A hazug jelzőtől különben elállunk, ha a B. H. elismeri tudatlanságát. S ezt megteheti bátran. Hiszen még azt sem tudja, pedig van tudósítója, a ki értesíthette volna — a mikor a néppárttól hazudott, — hogy Palánka község legnagyobb része nem néppárti, hogy tehát ismét nem lehet a néppárt az oka, ha a „község nagyobb összegeket helyezett el ebben a pénzügyintézetben.“

Azért csak ismerje el capitolumi gyengeségét, vagy utassítsa tudósítóit a valóság megírására.

Különbözik pedig köszönjük — nem hazug ajakkal — a kirohanást, mert az ily hazug perfidiák nyitják meg sok kereszténynek jobb lelkiismeretét, hogy keresse az igaz, keresztény irányzatot.

Azért, ha kedve tartja, csak trombitáljon tovább a „Bácskai Hirlap“.

A Jakobok szennyese.

— Szociáldemokrata pénzsikkasztások —

Nem szeretek a piszokban turkálni. Ha az ember azonban a szociáldemokrata vezérek viselt tetteiről akar beszélni és inni, akkor nem kerülheti el ezt a keserves mulatságot. En is megteszem. Az utolsó három év alatt történt, a szociáldemokrata vezérek és titkárok által elkövetett pénzsikkasztások közül fogom azokat a tisztelt olvasóink elé terjeszteni, amelyekről a lapoknak és a nyilvánosságnak is van tudomása. Libasorba állítom, csokorba szedem azokat a híres önzetlen fő és aljakabokat, akik a munkások által keservesen összeadott Jakabfillérek vagy elkezelték vagy elszámolták vagy egyáltalában el sem számolták, hanem egyszerűen kerekelt oldottak a pénzügyintézetből. Ezt a diszes csokrot, amelytől minden jellemes ember gyomra megfordul, a szociáldemokrata pártnak fogjuk felajánlani, hogy tegye ki az ablakába. Legalább láttára azoknak is kinyílik a szemük akik eddig még hisznek a megváltó szociáldemokrata pártban. Tehát kezdjük meg.

Az első virág lesz Gottlieb Gyula, aki a szobafestők 1904. év március havi sztrájkja alatt a sztrájkbizottságnak volt pénztárosa és 800 koronával szökött Amerika felé, de Hamburgban elfogták és itthon ezért július hóban hat havi börtönre ítélte a bíróság.

Ugyanezen év július havában Tatár és Molitórisz állítólag 15 ezer koronát, a péksegédek szakegyletének agitációs alapját a szociáldemokrata párt kasszájába deponálták, hogy a hatóság rá ne tegye a kezét. Mérget azonban nem mernénk rá inni, hogy valóban a párt kasszájába deponálták és nem a saját zsebükkbe.

Ugyanezen év július vége felé nagy forogás volt a szociáldemokrata pártban, mert egyik vezért azzal vádolták, hogy a párt pénzéből 12.000 koronát sikkasztott, amely miatt az illetőt bojkottálni is akarták. Nevekket nem szolgálhatunk, mert azokat nem sikerült megtudnunk, ámbar az egész sajtó megemlítette ezt az esetet, sőt a „Népszava“ sem titkolta.

Ekkor történt, hogy Säger János budapesti sütőmunkások szakegyletének a pénztárosa 5000 koronával ugrott meg, akinek személye ellen körözölevelet is bocsájtott ki a „Népszava“ annak idején, de nem sikerült elfogni a gazembert.

Ugyanezen évben a nagyváradi rednőség letartóztatta Nagy Lajos eszmadia legényt, aki titkárja volt az ottani földművesek szakegyletének és ezen üdvös működése közben több mint 500 koronát lopott el. Mikor kitudódott ez a gázsága, azonnal letették az állásáról, sőt a szociáldemokrata

párt is kiközösítette, amelyről a „Népszava“ egyik száma is hírt adott.

A vérszopó uzsorásoknak legutálatosabb fajtajáról rántotta le a leplet 1904. év november hó 15-én a szegedi törvényszék. Ugyanis Szöllösi, Süli, Csala, Katona, Kis, Bálint és Adók szegedi sztrájkvezetők épületről épületre jártak és az ott dolgozó munkásoktól kizsárolták fizetésük 25 százalékát a sztrájk alapra. A mint azonban a bíróság előtt kitünt, hogy a pénzt nem a sztrájkalapról adták, hanem saját magukat tartották fönn belőle és hónapok óta csak belőle éltek és nem dolgoztak, mind a hét jómárárt egyenként nyolc napi bezárásra és 300 korona pénzbüntetésre ítélte a bíróság.

1907. május hóban tünt el Klopstein aradi párttitkár, aki magával vitte a szakszervezet pénztét is. Ugyanekkor tudódott ki az is, hogy a nagyszalontai cipészek és eszmadiai szakszervezetének a pénztárnoka is jelentős summával hagyta idehaza az elvtársakat.

Ugyancsak május hóban a „Népszava“ maga is kénytelen bevallani, hogy a szombathelyi párttitkár, Andrassy Gyula is sikkasztott és szépen ellillant.

Ez évben, 1907-ben pedig a pártvezetőség tagjai közül kibukott egy néhány, akiknek a helyébe élesebb szemű elvtársak jutottak. Ezeknek az ellenőrzésük alatt sült ki, hogy a Világosság könyvnyomdában nagy pénzhány van.

Az egész sajtó foglalkozott Izrael Jakob ügyével, aki ugyanis pénztárnoka volt a szociáldemokrata pártnak és a keze alatt levő pénztárnoki könyvekben 2995 korona hiány volt. Ezenkívül bizalmasan — tehát senkinek semmi felelősséggel — kezelte Kristóffytól kapott óriási összeget, körülbelül 100.000 koronát. Mit szól ehhez minden tisztességes ember?

Augusztus hó 7-én a „Népszava“ kijelentette apró betűkkel, hogy Vassermann Somát kizárták a pártból, mert a szénája nem volt rendben. Ez az elvtárs a könyvkereskedésben volt alkalmazva és aligha azért zárták ki, mert jót tett?

Bottlik Gyula a munkásoktól ellenállási alapra összeszedett 154 koronát ellumpolta és elkártyázta.

Kovács Ferenc sem ingyen volt a kádárok bizalmiférfa, mert ugylátszik ez a szociáldemokrata mákvirág is azt tartja, hogy egy tyuk sem kapar ingyen és el is vitt szépen magával 80 koronát és koresmában elverte egy krajcárig a munkásokon összeszedett keserves összeget. Nem szopom ezt sem az ujamból, hanem Bereczky Károly — ha jól emlékszem — az „Igaz Szó“ egyik márciusi számában nyíltan meg is írta ezt a gázságot.

Az „Uj Lap“ folyó évi márciusi 7-iki számában hoz megint egy igen jellemző cselekedetet. Ugyanis Csillag János, a vas és fémmunkások szövetségének pénztárnoka körülbelül ezer koronával szökött Amerika felé. A rendőrség is nyomozza már a sikkasztót.

Legújban pedig a vecsési építőmunkások helyicsoportja oszlott fel, mert a pénznyomtalanul eltűnt.

Es ezek a gazok merik magukat feltölteni a nép vezetőinek. Ha a szociáldemokrácia erkölcsstana csak ilyen embereket tud nevelni, akkor mehetnek — zabot hegyezni. Ez a jobb, nemesebb erkölcs, amit Donai emleget? Ez az erkölcsi tan fogja megmenteni a népet?

Csak haladjanak a szociáldemokrata vezérek ezen az uton tovább, legalább előbb be fogják látni ezeket a gázságokat az a félrevezetett és elbolondított tömeg.

És nek és miért fizetitek ti szociáldemokrata öntudatos munkások azokat a keserves filléreket? Nem kötni való bolond az, aki ezek után is csak egy fillért is ad a szociáldemokrata csalóknak és sikkasztóknak?

Frühvirth Mátyás.

Ismerőseink körében terjesztjük a „BÁCSKAI NAPLÓT.“

Országgyűlés. Az országgyűlésen folytatták a revízió tárgyalását. Jellemző, hogy még délben sem voltak harmincnél többen a Házban.

A horvát tartománygyűlést elnapolták. A horvát tartománygyűlésen a mai ülésen a megnyitás után néhány perccel óriási botrányok között felolvasták a királyi kéziratot, amelyvel a tartománygyűlést bizonytalan időre elnapolták. A Staresevics-párti és a koalícióhoz tartozó képviselők a legsértőbb kifejezésekkel illették egymást.

A budapesti tüntetések. A budapesti tüntetéseket jellemzi a főkapitány mai rendelete. A tüntetők eszerint nagyobbára rosvott multu, dologkerülő alakok. Ezekkel szemben a legszigorúbban fog eljárni a rendőrség, amiért is felhívja a lakosságot, hogy az utcai mozgalmaktól tartsa magát távol.

Meghívó.

A szabadkai keresztényszociálista ösztönmunkásság Huszár Károly budapesti hírlapíró közreműködésével folyó hó 15-én d. u. 4 órakor a Kath. Legényegyesület disztermében (IV. kör, Rákóczi-utca 20. szám)

szabadságünnepély

rendez. amelyre a hazafias közönséget ez uton is meghívja a rendezőség.

Az ünnepély műsora: 1. Szózat. Énekli az ösztönmunkásság. 2. „Talpra magyar!” Petőfőtől. Szavalja: Kulits József építőmunkás. 3. Március 15-ének története. Felolvassa: Mészáros Béla káplán. 4. „Mi a haza?” Szavalja: Lipostyák József szíatszövő. 5. „Március idusa és a keresztény-szociálizmus.” (Diszbeszéd.) Tartja: Huszár Károly hírlapíró. 6. „Fel, fel azt a zászlót.” Salánczytól. Előadja! Basics-Palkovics Antal építőmunkás. 7. „Március 15.” (Költemény.) Szavalja: Zsuljevics Mátyás nyomdász. 8. Hymnusz. Énekli az ösztönmunkásság.

HIREK.

A törvényszéki elnök kiténtetése.

Ő Felsége a magyar miniszterelnöknek a minisztertanács nevében tett előterjesztésére Dr. Gulya Lászlót, a szabadkai kir. törvényszék elnökét, a közigazgatási bírósághoz ítélőbíróvá legkegyelm. kinevezte. Az új közigazgatási bíró most 42 éves, a kolozsvári Ferenc József tudomány egyetemén végezte a jogot 1889-ben, s ez évben kezdte meg államszolgálatát is mint joggyakornok a marosvásárhelyi kir. járásbírósnál. Körülbelül másfél év után aljegyző lett a brassói kir. törvényszéknél, honnan 1892. ő felsége albiróvá nevezte ki a nyáradszeredai kir. bírósághoz. Innen négy év után a kézdivásárhelyi kir. törvényszékhez bíróvá lett kinevezve, majd később mint járásbíró Szászrégenbe került. 1903-ban azután a esikszeredai kir. törvényszék elnöke lett, s ezen minőségben helyeztetett át 1905-ben Szabadkára. Két évi itteni működése után pedig a mostani magas és diszes állására lett kinevezve, a mihez mi is csak gratulálhatunk.

Március 15-ike a zárdában. Az apácák iskolájában is ünnepet ülnek március 15-ének emlékeztetére. Az ünnepély műsora a következő: Szózat. Énekli a polg. isk. énekkara. Március 15. Szavalja: Dugovich Erzsébet. A honvédek méltatása. Abrányi Emiltől. Szavalják: Tillmann E., Nagy E., Sinkovits A., Major J., Fischer T., Magyar Abránd, Gaál F. Zongorán előadja: Lakos Ilona. Szibéria, Takács Gedeontól. Szavalja: Derner Rózi. Boka kesergője, Hudri Sándortól. Zongorán előadja: Kirilovits Anna. 1848-49. honvédek, Kopácsi Gyulától. Szavalják: Tillmann E. és Hátori Ella. Ez a világ. énekli a polg. isk. III. o. növendékei. A sors és magyar ember, Vörösmartytól. Szavalja: Platz Paula. Alkalmi beszéd. Előadja: Varga Ilona. Népbáránd, Lányi E.-től. Zongorán előadja: Szilberleitner Melánia.

Van a szegénynek hazája. Abrányi E.-től. Szavalja: Winkler Leontine. Tulipándal. Énekli a polg. isk. IV. oszt. növendékei. Mennysorság, Várady Antaltól. Szavalja: Szilágyi Gabriella. Talpra magyar, Petőfőtől. Énekli az intézet énekkara. A szavaló részt mondja: Fuszgänger Elza, zongorán kíséri Winckler A. Rózsa egy sirra, Gardonji G. Szavalja: Lányi Hedvig. Rákócy induló, Bor V. Zongorán 4 kézre előadják: Koringer I., Papp Erzs. Hymnus. Énekli az intézet énekkara.

Március idusát, mint már említettük, megünnepeli a szabad lyceum is. Az ünnepély programjának kiegészítésként megjegyvezük, hogy Csajkás Margit, Abrányi Emil Március idusa című versét, Kunetz Leonka, Kiss Józsefnek A naphoz című versét szavalja.

A szabad lyceum közgyűlését e hó 22-ikén, vasárnap délelőtt tartja a nemzeti kaszinó disztermében.

Egyleti közgyűlés. A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj egyletének helybeli 182. fiókpénztára folyó hó 22-én d. u. 4 órakor tartja saját helyiségében (Horgasi-féle vendéglő, gőzfürdő mellett) rendezési közgyűlést, melyre a tagokat és érdekelteket tisztelettel meghívja.

Tanítók figyelmébe. A csiki tanítóegyesület a nem állami tanítók részére fél-áru vasuti menetjegy engedélyezése iránt kérvénnyel fordult a kereskedelmi miniszter urhoz és ebből az alkalomból csatlakozásra hívja fel az ország összes tanítóegyesületeit. — Jó lesz actióba lépni a bácskai tanítóknak, hogy bár ebben nyerhessenek hasonló jogokat az állami tanítókkal.

Uj magyar dalárda. Tiszakálmánfalván megalakult a magyar dalárda is. Régóta bántotta már e szittya vérű magyarokat, hogy magyar vegyes kar éneke itt nem halatszik, csak német. Most 28 magyar dalárdistát tanít két buzgó karmester Balázs és Radák tanító urak a kótákra és minden magyar dalárnak első zseggéjére a Hymnusra. Diszelnöknek megválasztották Városv Mihály jegyző urat, elnöknek és kótaszállítónak (persze erre önként vállalkozott) Milla Imre lelkészt. A dalárda a Kath. kör kebelében alakult. Ki ne kívánna ily nemes célu kis csoportnak kitartást és haladást!

Tisztviselők szövetkezete. Hosszas küzdés és fáradozás után végre is sikerült kieszközölnünk azt, hogy a legjobb magyar gyártmányú férfi ruhaszövetekhez közvetlenül a gyárból és gyári áron juthatunk. A tavaszi és nyári idény dusválasztékú mintagyűjteménye a gyári árjegyzékkel együtt a szövetkezet tagjai részére megtekintés és rendelés végett mindennap d. u. 3-7 óráig a szövetkezet helyiségében rendelkezésre áll. A szövetek kizárólag tiszta gyapjuból, a legdivatosabb mintaszövetekkel készültek s szín és tartóság tekintetében minden külföldi gyártmányt felülmúlnak; mindazon által az árak oly annyira jutányosak, hogy egy-egy ruha anyagánál legkevesebb 10-15 korona megtakarítás mutatkozik. Miről a szövetkezet tagjait értesíti az igazgatóság.

Adomány. Kunecz Ignác és neje, a katolikus népkonyha javára 100 koronát adományozott, azon célból, hogy március 15-én a szegényeket megvendégléjk. Fogadják a nemes adakozók az elnökség hálás köszönetét.

A főtisztelendő papság figyelmébe. Van szerencsénk a ft. egyházmegyei papságot értesíteni, hogy pár nap múlva elkészülnek nyomdánkban a „Ne temere” enciklika folytán szükségessé vált egyházi nyomtatványok, melyekből mutatványokat minden plébániára szétküldünk. Kérjük a ft. papság szives megrendeléseit

Pályázat. A szabadkai kir. törvényszék elnöke az itteni kir. törvényszéknél megüresedett írnoki állásra április 16-iki lejárattal pályázatot hirdet.

Nincs többé játékos? Rosszul mennek az üzletek, sőt mi több, panganak, amely jóhangzású szót még néhány éve nem is ismerték, most pedig már minden ugy „pang,” mint egy citera. De a legnagyobb meglepetés, hogy mára a sors, aszerencse

is pang, már az is rossz üzletté vált, hogy „minden második sorsjegy nyer.” A börtét érte ez a meglepetés. Az osztálysorsjáték résztvevői a budapesti börtén tiz koronával estek és a börze emberei konstatálták, hogy ez azért van, mert a nép nem bizik már a szerencsében, nem játszik többé a sorsjátékokon, még pedig nemcsak az osztálysorsjátékon, hanem egyáltalán semmiféle sorsjátékon. Hát ideje is lesz már, hogy végre valahára észére térjen!

Megszöktetett anyós.

Ötletes módját eszelte ki egy helybeli iparos, hogy családi békéjének megzavarójától, az anyósától megszabaduljon. H. J. iparos, akire iszonyu teherként nehezedett anyósának jelenléte, már régóta gondoskodott róla, hogy miképen szabaduljon meg tőle. Szébbnél-szebb terveit is tönkretette az áber anyós, akit nem lehetett egykönnyen becsapni.

Az anyós egyébként még nem volt nagyon öreg, saját maga előtt pedig még fiatal volt és ez a téves hite vitte bele abba a kelepébe, amelyet a kedves veje készített a számára.

Egy nagy családi perpatvart követő napon az anyós egy levelet kapott, amely iszonyu jó kedvre hangolta, de amit senki sem mutatott meg. Attól kezdve iszonyuan izgatott volt, csinostgatta magát, folyton a tükör elé ugrott és tetszelgett magában.

Két napig tartott ez így s a harmadik nap reggelén, mikor felébredtek, az anyós nem volt sehol. Az asztalon pedig egy kis levélke volt, amelyben azt írta, hogy csak az éjjel jutott eszébe, hogy el kell utaznia és így el sem bucsuzhatott. A férj csak mosolygott, de a felesége nem tudta mire vélni a dolgot.

Az asztal mellett összetépett levél volt, melyről az asszonyka ilyen szavakat olvasott le: „már régen szeretem”, „holnap reggel Szegeden”, „lehet hogy különös, de mindig az ifjuság bir vonzó erővel”. Ezt még kevésbé értette meg az asszonyka, de a férje ismét csak rejtélyesen mosolygott és megnyugtatta, hogy semmi baja sem lesz a kedves mamának.

A kedves mama pedig szépen elzónázott és bizonyára iszonyu dühös volt, mikor Szegeden nem találta meg azt, akinek nevében a levelet az ő kedves veje megírta. Az anyós e kudarc után egyenesen a másik leányát és vejét ment el boldogítani és az itteni veje iszonyuan boldog, hogy meg tudott tőle szabadulni.

Elsőrendű

terméke a magyar pezsgőgyártásnak, melyben a francia jelleg kifejezetten érvényesül, s mint ilyen a francia pezsgőket pótolni van hivatva. KAPHATÓ: 256-59-17 minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben.

Bácsmegeiek a lurdi zarándoklatban.

A magyar nemzet hagyományos Máriatiszteletére igen sokakat birt arra, hogy most, midőn az egyház a boldogságos szent Szűznek a lurdi barlangban történt megjelenéseinek 50 éves jubileumát ünnepli, odazarándokoljanak arra a szent helyre, a honnan a szűz Anya ajkairól lebbent el a fenséges szó: En vagyok a szeplőtelen fogantatás.

A magyar nemzet e zarándoklata Proházska Ottokár, székesfehérvári püspök védnöksége, dr. Giesswein Sándor apátkanonok, országgyűlési képviselő lelkészi fővezetősége s több katolikus pap lelkivezetősége alatt indul utjára.

A Budapesten gyülekezők III. oszt. 16-án esti 10-45, I. és II. oszt. 17-én reggel 7-50 indulnak.

A bácsmegeiek Szabadkáról indulnak 16-án — hétfőn — délután 2-07 orakor. A rendes zombori és gombosi személyvonattal. Lelkivezetőjük Lukácsy István szabadkai hitoktató, ki a központi technikai vezetőség megbízásától minden zarándoklatnak, ki a központból megkapta a jegy igazolványát és jelvényét kék szallagesokorban a lourdeszi szent szűznek emailrozott képe, Szabadkától Fiuméig érvénytel biró rendes III. oszt. menetjegyet fog átadni.

A szabadkai lelkivezetőség intézkedett a szegedi máv. üzemvezetőségnél, hogy Szabadkán egy külön III. oszt. vasuti kocsit kapnak 40—50 személyre, mely minden átszállás nélkül elviszi a zarándoklatot Fiuméig, a tenger partig s a melyben háborítlanul végezhetik ájtatosságaikat.

Fiuméba a zarándoklatok kedd este 6-45 érkeznek s 8-15 indulnak el hajóval Velencebe, hová szerdán reggel hat órakor érnek.

Itt közöljük azoknak a névsorait, kik a központi technikai vezetőség intézkedése szerint III. oszt. és Fiuméig tartó vasuti jegyüket átveszik Szabadkán Lukácsy István lelkivezetőtől.

Gádor: Jung Jakab, Bohner Katalin.

Zsablya: Brand Györgyné.

Zenta: Tóth Márton, Tóth Mari, Tóth Márton, Magykó Mátyás, Keczei Mészáros Juli, Barsi József, Nagy Juliska, Csantavéri Tóth Lukács, Kispál Mátyásné,

Szond: Zlatár Manda, Borich Manda, Kuczora: Fındrih Julianna, Poldruhi György, özv. Rach Károlyné, özv. Moszkaly Anna, Poldrubi Mária, Gubós Mihályné.

Péterrève: Mihelecz Ilona, Pecze Illés Deli Andrásné, Horváth Istvánné, Komlódi Etel, Deli Istvánné, Pecze Imréné.

Szabadkaiak: Bilinczki Katelin, Czrnkovich Dorothea, Dulich Lázár, Francziskovics Fáni, Ispánovics Anasztázia, Kocsmár Anna, Milánkovics Katalin, Rajcsich Eszter, Rajcsich Katica, Rajcsich Mihály, Sárcsevics Máté, Sztipics Simon, Vukovics Rebeka Kuntics Julia.

Megjegyezzük még, hogy ezeken kívül az egyházmegyéből még 22-en mennek, Zenta, Apatin, Obecse, Topolya, stb. községekből. Mint a központi vezetőség által kiadott utazási program mutatja, az országos zarándoklatban a kalocsai egyházmegye főleg Bács vármegye van a legnagyobb számban képviselve.

Minden hölgy csak egyszer tesz kísérletet, s meg fog győződni az illés-féle

LILIAM-TEJCRÉM

szépsítő, ifjító és frissítő csodás hatásáról, melyet nemcsak a szabadkai, hanem a bel- és külföldi magasarangu hölgyek és művésznők is a legjobb és legbiztosabb arcápoló szernek ismertek el. Ara 1 korona. Lilliom-tejzsappan 90 fill. Kapható az egyedüli készítőnél: **IFJ. ILLÉS ANTAL**

„Vörös kereszt” gyógyszer-tárában a főpostán átellenében Szabadkán, Népbank-palota. 321-1

Törvényesen védve.

Az uri név.

Az anyakönyvi hivatalba ma délelőtt egy fnlusi magyar állított be Kovács-Tanács Bukosza Péternek hívják. Már deresedő fejű a magyar s így fogadják:

— Halálózást jelenti?

— Nem, kérem. Születést: ujdonvást születést.

— Hát hogy hívják az ujszülöttet?

A magyar hallgat.

— Hát mi az ujszülött neve? — Leány vagy fiu?

— Leány, kérem, de biz' nem jut eszembe a neve . . . urias neve van, de csak tessék csinálni az irást, mire odaérünk, ahol a név köll, majd eszömbé jut.

Az anyakönyvvezető hozzá is fogott a rendes blanketta kitöltéséhez s amikor a végére ért, a magyarnak csakugyan eszébe jutott az ujszülött neve.

— Matildnak hívják. Tetszik tudni, aszonta az asszony népség, hogy no Péter bácsi, e mán alighanem az utolsó gyerök, hát valami uri nevet adjunk neki. Így lött aztán belüle Matild.

Amikor pedig kifelé haladt a szobából Kovács Tanács Bukosza Péter, megállt a küszöbnél és derüsen mondta:

— De mög vagy ki tudja? . . . Elvöheti még valami nagy ur; főispány vagy még röndér is. . . Hadd lögyön hát uri neve.

KRÉCSI A. NÁNDOR

könyvkereskedése.

Telefonszám 283.

Ajánlja dusan felszerelt állandó ujdonsági könyvraktárát, u. m.:

Ifjusági iratok, díszmunkák, saját kiadású imakönyveit, amely tetszés szerinti kötésekben készülnek.

Továbbá nagy választék rajz- és írószerekben.

Egyben felhívom a n. ó. közönség szives figyelmét díszkönyvkötészetemre, ahol a legmodernebb és legesinosabb munkák készülnek legszolidabb árak mellett.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Bűnügyi főtárgyalások.** A szabadkai kir. büntető törvényszék által főtárgyalásra a következő bűnügyek tüzetek ki:

Március 16-án: Lung Miklós és társai szándékos emberölés büntette,

Március 17-én: Krisztmann Mihály hatóság elleni erőszak büntette, Lörík Boldizsár és társai hatóság elleni erőszak büntette, Keller Ferenc lopás büntette.

Március 18-án: Greor József hatóság elleni erőszak büntette, Takács Albert hatóság elleni erőszak büntette, Galambos Fábán és társai lopás büntette.

Március 20-án: Gyürki István súlyos testi sértés büntette, Imgrund Antal és társai lopás és orgazdaság büntette, Szarka Ferencné lopás büntette.

SZINHÁZ.

Műsor:

Vasárnap d. u.: Vig özvegy, este: A császár katonái.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordította: Körmöczy Ernő.

Egyszer a szegények részére nagy lakomát, s utána a görög szinkörben színjátékot rendezett. Így tett valamikor egy római császár is. De ugyan ki hallott már arról, hogy asszonyoknak jut eszébe hasonló gondolat.

Meghívta a szegényeket egy szálig; a két vak ssszonyt a szálloda kapuja elől; az öreg Assuntát, ki a templomlépcsőjén szokott kuporogni; az agg postaszolgát, ki rákette torkát vörös kendővel takargatja körül; a városbeli öszvérhajásárokat; azt a két testvért, kiknek fél karját játék közben fel-

robbant bomba vitte el; a falábon, mankón járó öreg invalidust, s a töpörödött szegény kosárfonót, ki reszkető kezével a veszt sem tudja hajlítani már.

Különös látvány volt az elgémberedett, esenevész nyomorultakat szemlélni, amint egymás után elöbujnak oduikból. Az elvénhedt fonóasszonyok, kik a szűk, sötét zsákutcákban nap-nap után csak az orsót pergetik; a kintornás kopott, ócska szerszámjával, a nápolyi mandolin muzsikussal; az a sok nehéz szembeteg, erőtlen agg; a hajléktalanok, kiknek napi eledele az utszélén nőtt vadsóska; a kötörő, ki napi egy lira keresete mellett hat gyermeket kénytelen eltartani, — mind-mind hivatalosak voltak a lakomára.

A nyomor vonultatta most fel csapattal a Signorina előtt. S ugyan ki állithat ki hatalmasabb sereget, mint az inség? A Signorina mégis összemérte vele erejét.

Olyan fegyvert használtak, mellyel bátran küzdhetett, s győzelmet is arathatott könnyen. A piactér egész hosszában egymás mellett állt a sok terített asztal. A kőpadokon, melyek az egész templomot körülfutják csapravert hordókat állítottak fel sorban. A lakatlan apácakolostorban éléskamrákat, s takaréktűzhelyeket rendeztek be. Vagy száz fehérkötényes felszolgáló várt sorára, hogy kiosszák az ételt. Azok pedig, kik egyébkor sem nélkülöztek, nézőközönségnek csaptak fel.

Volt a városnak máskor is nézője, bámulója elég. Ott az égbenyuló Aetna, a fényestűzi napkirály; a vörösbe játszó hegylanc, ez ősi vulkantemplom, mely most San Pasquale tiszteletére van szentelve. De azért még egyik sem látta közülök teljes jólakotlan a várost. Mintha most ők is egyszerre még inkább megszépültek volna, mikor a nép szeméből nem az éhség láza csillámlik elő, s gyomrát nem kinozza a korgó üresség.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

H. B. Monostorszeg. Igenis lesz, csak türelem.

H. I. Temerin. Kinek a címére küldjük a levelező lapokat?

K. L. Nyirbátor. Köszönet a megemlékezésért. Épül.

Hol szerezzük be szükségleteinket!

Képeskönyvek, ifjusági iratok, díszmunkák, imakönyvek, levélpapírok dobozokban, író- és rajzszerek legalkalmasabban beszerezhetők

HEUMANN MÓR

könyv-, papír- és írószerekkereskedésében Szabadkán, főtér, Szentháromsággal szemben.

Árlejtési hirdetmény.

A városi tanács 27267/1907. sz. alatti határozata alapján közhírré teszem, hogy Kelebia pusztán, a vasuti állomás, valamint a mélykúti uton, a szélmalom mellett és Verusics pusztán, az ugynevezett Szudárevics-sorban építendő elemi iskolák építő munkáinak biztosítása céljából, folyó évi március hó 22-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a városi mérnöki hivatalban zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Bánatpénz iskolánként 600 korona.

Lehet együttes, de lehet egy-egy iskolára külön-külön ajánlatot is tenni.

További fölvilágosítással a hivatalos órák alatt a városi mérnöki hivatal szolgálat, ahol ajánlati minták is beszerezhetők.

Szabadka, 1908 március hó 14.

Gáli Adolf,

városi építész-mérnök.

Kereset bárki részére!

Házi munkások keres-
tetnek gyors kötőgépe-
inken való kötésre.
Távolság nem határoz,
mi eladjuk a kötött
munkát. 180-19

Thos. H. Whittick és Tsa

Prága, Franzens-Kai No 6-708.

A szegedi szőlőkben

Reinitz falu mellett elterülő
12 lánca frágyszott földem
folyó évre krumpli-ültetés alá
kiadó.

Tisztelettel

Raczkó Mihály.

332 1-1

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és kereskedőket.

Abrasich Mihály

bádogos. Szabadka, I., Kazinczy-utca 83.

Dániel A. József

cserépkályharaktára. Szabadka, VI.,
Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Fekete, Ivandékits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése.
Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefon-
szám 371. Legelősebb bevásárlási forrás.

Filoy Jenő

könyv- és papirkereskedő. Szabadka,
I., Damjanich-utca 106.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3.
Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85.
Telefonszám 381.

Fuschek Mária

virágkereskedő. Szabadka, I., Egressy-
utca 23. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör,
Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép- és kerékpár-kereske-
dése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzsi

női kalapáros. Szabadka, VIII. kör,
Kossuth-utca 22.

Majláth Gergely

cserépkályha készítő. Szabadka, II.,
László-utca 387. Telefonszám 392.

Mészáros Gábor utódai Blaboly és Társa

vaskereskedő. Szabadka, VI., Deák-
utca 15. Telefonszám 72.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő.
Szabadka, VI., Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Milánkovics Simon

férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-u. 22.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-u. 3.

Sztantics Lajos

kiviteli és vámgőzmalma. Szabadka,
III., László-utca 770. Telefonszám 3.

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő.
Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Turbók József és Társa

egyenruha készítő és polgári szabó.
Szabadka, VIII. Szt-István-tér 1.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú 1 szelvény 10 korona
teljes férőruhá- 1 szelvény 12 korona
hoz (Kabát, nad- 1 szelvény 15 korona
ráj és mellény) 1 szelvény 17 korona
elégendő, csak 1 szelvény 18 korona
1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonnához 20 — K.-t.
szintny. felöltőszövetet, turistalodent, helyen-
kamagant stb. stb. gyári áron küld a mint meg-
bízható és szolid cég mindenütt ismert posztó-
gyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha
szövetkészletét közvetlen Siegel-Imhof cég-
nél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékeny.
Szabott, legelősebb árak. Óriási választék.
Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legelső
rendelésnél is, teljesen trissz aruban.

Szőlőoltványokat

szállít. faj-
tisztaságért
jótállva leg-
dusabb választékban a már övek óta első-
nek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: **CASPARI FRIGYES,**
Medgyes 46. sz. (Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben találhatók az ország
minden részéből érkezett **elismerő le-
velek**, ennél fogva minden szőlőbirtokos
megrendelésének megtétele előtt az ismer-
ős személyiségektől úgy szó, mint írás-
belileg bizonyosságot szerezhethet magának
**fonti szőlőtelep feltétlen megbíz-
hatóságáról.** 126-47-28

Kereskedők

részére szükséges
pénztári bárcák
100 lappal, szá-
mozva és füzve
100 darab **16 kor.**

Jegyzékek

cégfelirat nélkül
100 darabonként
30 filléért kap-
::: hatók a :::

**Szabadkai Nyomda-
és
Hirlapkiadó-vállalat**

mint szövetkezetnél
IV., Rákóczi-utca 20.

A pécsi országos kiállításon legelső díjjal, állami arany éremmel kitüntetve.

Angster József és Fia
orgona- és harmonium-gyár
PÉCS.

Ajánljuk kitűnő hangú és erős szerkezetű légnymatu
(pneomatikai) **orgonáinkat** igen jutányos árak
mellett művészi kivitelben.

Raktáron kitűnő hangú **harmoniumok** minden nagy-
ságban (170 koronától 1000 koronáig).

Mindennemű javításokat, hangolásokot és átépítéseket
olesón vállalunk.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk.

Alapított 1867. évben. 244-11

Légnymatu és electro berendezések.

Tisztviselők figyelmébe!

Az országos magyar I. általános tisztviselőegylet kolozsvári
képviselősege (Kolozsvár, Ferenc József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tiszt-
viselőknél, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak
mindennemű egyleti ügyben, ugyszintén

förlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácsesal szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

42-68

Hirdetések

árszabály szerint
felvételnek :::
a kiadóhivatalban

SZABADKÁN,

Rákóczi-utca 20. sz.

és

FILOY JENŐ

könyvkereskedőnél

Damjanich-utca 106. sz.

Abrasics Mihály

épületbádogos Szabadkán.

Készít az épületbádogossághoz tartozó minden munkákat, torony fődéseket, toronytető javítást és festést, kereszt- és gömb-aranyozást, valamint villámhárító felszerelést állvány nélkül. 144-68

Rétay és Benedek

oltáregyleti szállítók
egyházi műparintézete

Budapest, IV. ker., Váci-utca 59.

Miseruhák, zászlók, lobogók, oltárfelszerelvények, csillárok, keresztúti és oltárképek, valamint mindennemű templom- és kápolna-berendezések előállítására.

Műintézetünk vállalja a templomok teljes belső megújítására, stilszerű kifestésére, az oltárok stb. renoválására és aranyozására kedvező feltételek mellett.

Készít stilszerű oltárokat, szószék, gyónószékek és domborművi stációképeket.

Árjegyzéket, költségvetést, mintákat és tervrajzokat készséggel küldünk. 261-9

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli időnyre való fekete, színtartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezennel is megrendelőimnek teljes bizalmát és megelégedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban saját költségemen a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, valamint azok javítását is jutányos árban elvállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő Balog György-féle ház, Vesselőnyi-ut.

Hadnagy István,

papi és polgári szabó.

195-45

A „PARK” kávéházban ma és minden este zene-estély.

331-2-2

Kiadó lakás.

IV. kör, Antal-utca 631. sz. alatt, a női képezde szomszédságában két szoba, konyha és élőkamrából álló lakás f. évi május hó 1-ére kiadó.

Bővebb értesítést Kovács Jánosnál (Szabadkai általános takarékpénztár). 318-3-3

WEISZ JÁNOS ANTAL

villany-, gáz- és vízvezeték-felszerelési műhelye és üzlete
SZABADKÁN, Főtvös-utca, Csillag-ház.

Villanyfelszerelési cikkek.

Vízvezeték-, fürdő- és klozet-berendezések.

Költségvetés ingyen. Gyári árak.

17-40

Vasbeton és Rabczmunka vállalkozók.

Sürgőnycim: VASBETON UDVAR.

Arany érem és díszoklevél.

Morvai Antal és Novák Mihály

motor erőre berendezett márvány-, mozaik- és cementárú-gyárunk

Tűzbiztos falak, mennyezet-szerkezetek vassodrony-betéttel ugynevezett vasbeton, boltozatok, tetők, templomboltozatok, padlózatok stb. előállítására rendszere szerint.

RABITZ - MUNKÁK.

Elvállal beton-esatornázt, betonirozást, nedves falak szárazzá tételét, gránit teraszt.

CEMENTCSÖVEK.

Kerámít és metlachi lapok.

SZABADKÁN,

a vasúti indóházzal

szemben.

TELEFON-SZÁM: 238.

Alapított 1890.

Előállít szökőkutakat, fürdőkádakat, víztartók és vizezőket portland-cementből.

Raktár mindennemű műcemet-lapokból 1-6 színben, márvány-, mozaik- és gránit-lapokból.

KÖAGYAGCSÖVEK.

Portland-cement és hidraulikus mész nagyban és kicsinyben.

320-81-4

VAKOLATI KŐPOR.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában.